

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedés. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánterék és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottak:

Budapestben: Goldborger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppellik A., Danbo G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyiltér petisora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Kimutatása a Gáspárits-szoborra begyűlt összegeknek.

Ismét újabb adományok gyűltek össze arra a szép czélra, amely nemcsak Gáspárits érdemeit lesz hivatva hirdetni, hanem Muraköz közönsége hazafias érzelmeinek, a nemes eszmékért való lelkesedése nek és áldozatkészségének is tanubizonyosságául fog szolgálni.

Jelen kimutatásunkban az adakozók között ismét érdemteljes muraközi községek s egyesek nevei között kerületünk tisztelt képviselőjének és Gáspárits szülőhelye tanulóifjúságának nevével találkozunk.

Folytatólag adakoztak:

1. Dr. Wlassits Gyula orsz. képviselő 10 frt.
2. Boross testvérek Budapest 1 frt.
3. Schádel István plébános ivén Miksavárról 2 frt, még pedig:
  - a) Egy muraközi 1 frt.
  - b) Sch. Teréz 50 kr.
  - c) Zsnidár Mihály f.-dráva-csányi lakos 50 kr.
4. Nuzsy Mátvás Csáktornya 3 frt.
5. Dráva-vásárhelyi jegyző ur ivén 12 frt, még pedig:
  - a) Dráva-Vásárhely község 5 frt.
  - b) Kornfeind Nándor 1 frt.

- c) Zsnidárits Jakab 50 kr.
  - d) Löwensohn Miksa 50 kr.
  - e) Csakathurner S. 50 kr.
  - f) Kohn Regina 50 kr.
  - g) Csakathurner Simon 20 kr.
  - h) Bertalanits János 10 kr.
  - i) N. N. 1 frt.
  - j) Sráy József 50 kr.
  - k) Egyed Antal 50 kr.
  - l) Csakathurner Ignác 50 kr.
  - m) Vreszk Vincze 30 kr.
  - n) Glád Ferencz 50 kr.
  - o) Poszavetz Mihály 30 kr.
  - p) Novák Ferencz 10 kr.
6. Vizi-sz györgyi jegyző ur ivén 8 frt 75 kr, és pedig:
- a) V. hegykerület község 2 frt.
  - b) Gyümölcshegy község 1 frt.
  - c) Mihályfalva község 1 frt.
  - d) Gyümölcsfalva község 1 frt.
  - e) Nyiresfalva község 1 frt.
  - f) Plichta Béla 1 frt.
  - g) Horváth András 20 kr.
  - h) Saffarits András 20 kr.
  - i) Szerneck Antal 10 kr.
  - j) Poszedi Imre 10 kr.
  - k) Klobucsarits Jakab 10 kr.
  - l) Kollarits György idősb 10 kr.
  - m) F. J. d. 10 kr.
  - n) Pintarits Mihály 20 kr.
  - o) Feulin Antal 10 kr.
  - p) Janosits József 10 kr.

- r) Guttermann Márk 10 kr.
  - s) Bratko István 10 kr.
  - t) Kovacsics András 10 kr.
  - u) Petrinovits István 10 kr.
7. Mura-siklósi körjegyző ur ivén 6 frt, még pedig:
- a) Mura Siklós község 1 frt.
  - b) Bányavár község 1 frt.
  - c) Mura-Szent-Kereszt község 1 frt.
  - d) Felső-Királyfalva község 1 frt.
  - e) Kristóffalva község 1 frt.
  - f) Kollarits Imre 1 frt.
8. Csizmadia Károly tanító ivén Mura Egyház 2 frt 12 kr, még pedig:
- a) Csizmadia Károly 50 kr.
  - b) Kutnyák Tamás 50 kr.
  - c) Kutnyák Kata 50 kr.
  - d) Bedeniczy Anna 32 kr.
  - e) Bedeniczy András 30 kr.
9. Kutnyák Tamás mura-egyházi IV. oszt. tanuló ivén a tanulótársak 23 kr. A mai kimutatás összege 45 frt 05 kr. Lapunk 41. számában f. évi október hó 8 án legutóljára közölt részletes elszámolásunk alkalmával kimutatott 142 frt 15 kr. Mai kimutatásunk összege 45 frt 05 kr. A gyűtés eddigi eredménye 187 frt 20 kr. Ebből az összegből Perlakon a »Alsó-Muraközi Takarékpénztárban« van elhelyezve 55 frt 90 kr, Csáktornyan a »Muraközi Takarékpénztárban« 131 frt 30 kr.

A „Muraköz“ tározója

... Szébb hazába megy vigadni a madár...

Wir sind nun eben, Gott sei Dank, Nicht alle gleich gerathen, Der Eine genießt der Lerche Lang, Der Andre ihren Braten.

Elmennek megint. Lassan, nesztelenül, szomorúan tűnnek el; ki nem figyel reájuk, észre sem veszi.

Hűvös szelek kószálnak a megbarnult tarlók fölött, zörgős kukoriczserdők sűrűjében: a levegőben a bikányál mesterei léghajókáznak, sorba sáppad el a falevél a ligetben, csaltiban, erdőn; a reggel köddel ébred, s hideg, tüstelen a napkorong sugárzózne — mikor utra indulnak.

A hűvös idő elől már augusztusban elsieltett a sárgarigó, a szép melegvívű mánásmadár tenegeren át Madagaszkárba, Közép Afrika forró levegőjébe. A legelső költözök közé tartozik a közép gibicz. Már augusztusban mozog szeptemberben elszáll a Nilus mentéire. Szomoruan néz zük, hogy vonulnak el már augusztusban a kerposzáta, a fülemile, a kakuk, a gólya. Szeptemberben egyre ritkul az erdők, mezők, csaltikok, nádasok lakossága. Megindul e hónapban a fűz, a nemes pinyt nősténye, a víziposza, a bibicz. A kóborló madarak seregekre verődnek: a sármányok, kenderikék, czinkék összebujnak, társas-

ságba gyűlnek. Elindul a vörösbegyű legyész, ez a bujkáló, titkolódzó madárka. Nyáron is alig látja az ember és jó figyelőnek kell lennie, ki megtalálja. Bükkerdőkben szeret tartózkodni és ott, hol nemes fenyű és vörös fenyű áll tarkán keverve és e fák eleven galyaitak világos zöld és sötét színekkel szövik össze, röviden ott, hol a napsugár csak ritkán jut az erdő talajára és hol a zöld tető alatt különös, szent homály uralkodik — írja Homeyer Sándor. Ott él a fák tornáin s csak ritkán száll alá. Kedvenc tartózkodási helye, hol aljta körüli a fésoportokat; mert e sűrűkben keres a rosz idő és erős szél; alkalmával menedéket szeptember elején költözik a szürke legyész, Brehm gyakran látta a Kék-Nilus erdeiben. Atrikába indul a fűsi fecske szeptemberben; vele indul a házi fecske, de ezt útközben novemberben még gyakran látni Althamra körül. Szeptemberben megy az anthus campestris, a mezei pipis. Elköltözés előtt nagy társaságokba gyűlnek, melyek jó idő mellett nappal, ha szél van este vonulnak. Nem soká várat magára a nádi rigó sem; nádasból nádasba szállva indul el hiányosan hagyva a nádas orchestereit. Már augusztusban kószálni kezd, szeptemberben pedig elindul a kanári szigetek felé a szürke poszáta. A szeptember hónap izei el a molnákat is körtinkből. Még egy kedves vendégünkötől bucazunk el a viszontlátás reményével, — a vörösbegyűtől. Ha vonulási ideje alatt — írja Naumann — este az erdő felhomályában vagyunk, hallani vidám hangjukat minden bokorból: először közel a földhöz, aztán egyre magasabbra, míg elérik a fák tetejét. Ott elhalgatnak, mert mihielyt kiálszik a nappal utolsó fenyő, esendes lesz az erdő s hangjokat csak a levegőből lehet hallani — amint elvonulnak.

Októberben egyre csendesebb lesz az erdő és mező. E vonul e hónapban a pacsrta, éneklő rigó, a bekaszin, a seregély. Ez utóbbi húzza-halasztja az indulását. Még szeptember végén vígán énekel, dalolnak, de mihielyt hidegebb lesz, a hű lehull az első fagy beáll — elvonulnak. Téli helyükön is olyan jó kedűek mint nálunk. „Ich habe sie im Januar von den Thürmen der Domkirche zu Toledo und in Egypten von dem Rücken der Büffel herab ihr Lied vortragen hören“ — írja Brehm. Alig van jobbkedű madár nálunk. Mikor hozzánk jő, még elég kellemetlen az idő: hőpelyhek libegnek az égből, az eledel szűk. De ő mindjárt az első napon dallal kezd el utját. Októberben hágy itt bennünket a barázdá billegető. A hideg őszi esteken a családok nádas tavakhoz vonulnak és ott fecskék- és seregélyekkel együtt alszanak. Később aagy seregekre verődnek a vidék billegetői; folyópartok mentén sokszor ezerszámra gyűlnek össze. Ezek együtt indulnak el vándorútra. Nappal állatok deléül helyen és szántóföldeken járnak-kelnek, mindig vonulási irányukban tovább, este ha sötét lesz, felszállnak hangos lármával a délnyugat felé elszállnak.

A ködös esti levegőben hallani az északról délfele szálló vadludak gágogását. Északról mind sűrűbben jönnek a vendégek: rigók, pinytek, ruccák. A rigók a szőlőhegyekben kóriczálnak csapatosan.

Elementek mind, eltűntek mind, ha november borús, barát-ágalan hidege megérkezik, ha szürke éjből le hull a hó, ha a nyomorúság bánja az itt maradt szegény proletárokat. A hideg éjszak lakóinak vendégserelése ez időre esik. A vizek, a melyeken nincs még jég, benépesülnek a legkűbözőbb taju ruccákkal. Ha nagyon hideg az

A midőn a bizottság jobban is köszönését fejezi ki a szives adakozóknak, felkéri mindazokat, a kik még szándékoznak a nemes ügyhöz hozzájárulni, sziveskedjenek adományaikat Margitai József biz. pénztárnok nevére beküldeni.

Hazafiuai üdvözlettel
a bizottság.

Meghtváis!

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi november hó 14-én délelőtti 9 és fél órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyedüli tárgyát József cs. kir. főherceg Ő Fenségehez honvéd főparancsnokságának 25 éves jubileuma alkalmából a vármegye köznsége részéről intézendő üdvözlő felirat fogja képezni. Ezen rendkívüli közgyűlésre a törvényhatósági bizottság t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Zala-Egerszegen, 1893. november 1 én

Svatis Benó sk.
Zalavármegye főispánja.

Különfélék.

Kinevezés. Ő Felsége H. gedüs Jenő honvédszázados őrnagygyá, Szy Sándor hadnagyot főhadnagygyá, Szy Ferencz tiszt-helyettes hadnagygyá nevezte ki. Mind a három előléptetett tiszt vidékünk szülőtte.

Óvoda megnyitás. A Dunántuli Közművelődési Egyesület által Perlakon létesített óvodát holnap nyitják meg ünnepélyesen. A megnyitásra ugyanaz nap érkeznek Perlakra dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő és Porzolt Kálmán a Dunántuli Közművelődési Egyesület titkára Budapestről.

Tanítválasztás. A mura-csányi róm. kath. iskolánál üresedésben volt harmadik

tanítói állásra Molnár Antal osztkói (Vasm.) tanító választatot meg.

— **Haltottak napjának** előestéjén a csáktornyai temetőben az idén is a szokott módon adott a közönség elhunyt hozzátartozói iránti kegyeletének kifejezést. Szébbnél szébb koszoruk, a lámpák és gyertyák százai pompáztak a sírokon. Noha az idő esőre fordult, mégis számosan keresték fel a sírkertet. Az állami tanítóképző intézet növendékei gyászlobogóval testületileg jelentek meg Bárány Ignác volt igazgató és Lábos Péter volt növendék feldíszített és kivilágított sírjánál, ahol több gyászdal énekeltek.

— **Wittkowszky Sándor** perlaki áll. tanító Budapestben helyettes segédtanítóvá választatot

Búcsuzó Budapestre távozván, fogadják t. csáktornyai ismerőseim s mindazok, akiket a »Muraköz« kiadóhivatala és a Fischel-féle könyvkereskedés által Csáktornán és a vidéken több éven át üzleti érintkezésben voltam, szívből eredő búcsuszómat! Kérem, tartsanak meg t. ismerőseim és jóakaróim szives emlékképen! Csáktornya, 1883. nov. 1-én. Vutsák Miksa.

— **Berlakról írják** hogy vasárnap, okt. 29-én Sinkovics (Habajecz) Antal kertjében, hibetőlég gyermekek által tűz támadt. szerencsére a gyors segíélynek, a tüzet sikerült hamarosan eloltani és a közelben levő pajtát megóvni a tűztől. Két kazal kukoricza-zár égett el.

— **Sarkócy Sándor** jeles magyar zenekara folyó hó 5-én — vasárnap — este 8 órakor a »Hatt y u«-vendéglő éttermében hangverseny tart. A zenekar tagjai e helyen is kéri a t. közönség pártfogását.

— **Meghívó.** A kereskedő ifjak önképző egylete Nagy-Kaniszn Jókai Mór 50 éves irói jubileuma alkalmából szombaton, 1893. november hó 11-én Hukstätt Irén és Weiser Klára kisasszonyok. Főtisztelendő dr. Ernyei István, dr. Fried Ödön és dr. Stocker Antal urak szives közreműködése mellett a casino dísztermében zártkörű Jókai-estélyt

rendez. Kezdeté pont 9 órakor. Belépti díjak: Ülőhely 1. és 2. sor 1 frt 20 kr., 3. és 4. sor 80 kr., a többi sor 60 kr., állóhely 50 kr. Műsor: 1. költemény, szavalja Weiser Klára k. a. 2. Dalok a »Czigánybáróbol«, éneklí Hukstätt Irén k. a., zongorán kíséri dr. Fried Ödön, ügyvéd ur. 3. »Jókai regényköltészet« felolvasása főtiszt dr. Ernyei István, kegyesrendi főgymn tanár ur által. 4. Magyar népdalok, zongorán előadja dr. Stocker Antal kir. altügyész ur. 5. Dalok, éneklí Hukstätt Irén k. a., zongorán kíséri dr. Fried Ödön ur. A műsor előadását táncz követi.

Lopás. A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet gazdasági telepéről e hó 1-én éjjel 9 drb. tyukot és 4 drb. kappant loptak el ismeretlen tettesek.

— **Főgymnasium Zala-Egerszegen.** A m. hó 28-án érkezett Zala-Egerszegen a közoktatástügyi miniszter kiküldöttje, dr. Klamarik János min. tanácsos, a Z. Egerszegen felállítani tevezett főgymnasium ügyében. A megyei és városi küldöttekkel október hó 29-én tartott tárgyalás megállapodásai szerint, állami s városi költségen óhajtának egy, a kor minden igényeinek megfelelő új épület emelni. Az állami jellegű főgymnasium állami, megyei és városi segíélyvel fog tartatni. A megye főispánja által a miniszteri kiküldött tiszteletere adott diszében a közhangulat hatása alatt dr. Gränzer Adolf városi orvos 1000 frtot, Háczky Kálmán a gazdaság-egyesület elnöke élethosszig évenként 100 frtot Balaton József esperes-plébános 100 frtot, Botfy Laós megyei első ügygyz 100 frtot ajánlottak meg az új főgymnasium felszerelésére, esetleg egyéb szükségleteire.

— **Megei hírek.** Zala-Egerszegen az ottan felállítandó új főgymnasium fölállítására ügyében dr. Klamarik János, közk. min. tanácsos több napon át tárgyal az érdekelte körökkel. — Keszthelyen novemberben lesz a bíróválasztás; legnagyobb pártja Ullmann Venczel, városi pénztárosnak és Nagy István, fiatal iparosnak van — A milleniumi helyi bizottságot Z. Egerszegen nov. 10-én fogják megalakítani. — A gyenes-diósi új r. k. iskolát dr. Dunst Ferencz apát szenteltesse föl — Bischof Károly, urad-pinczester 72 éve korában Keszthelyen. Csemits Károly Nagy-Kanisza város tanácsosa pedig élte 62 ik évében elhunyt. — Nagy-Kaniszn Somogy és Zalamegyékre kiterjedő hatáskörrel vezérigynökséget állított föl az Első Magy. Bizt. Társaság s vezetésével Sünnegi Kálmánt bízta meg.

— **Papir ablaktáblák** legeőször az amerikai Egyesült-Államokban készítették. Ezek a tejtüveghez hasonlitanak és a fény sugarakat nem bocsátják keresztül, de igenis a hőszarakat, úgy, hogy különösen használatosok a virágházakra. Kiszámitották, hogy 94×63 cm ilyen papir üvegtábla 85 centbe kerül és átlag négy évig eltart.

— **Természetes szappan-forrásra** akadtak Buffaló Gaptól, Dakota, 68 mértföldnyit e A szappan egy meleg forrásban habként uszik és a levegő megkeményedik. Hasonlít a puha agyagföldhöz és lapáttal összegyűthető. Azt hiszik, hogy ezen szappan alkáli, borax és petroleum keverékéből áll, mely utóbbi ott számos helyen találtatott.

— **Sebtapasz** égési és leforrázási sebekre. Ezen sebtapaszt előállíthatjuk, ha három rész tagyantát három rész ökröfagygyal összekeverünk és a keveréket egy nedves ón át gondosan főzzük. Azután 2 rész sárga viaszt adunk hozzá és még egy fél óráig főzzük, végre szöveten átszűrve rudakba öntjük.

idő, hattyuk is jönnek közből. Mi nekik a mi téli hidegünk! Szegény didergő proletárok, kik it maradtok, hogy a tél kielenjébe egy kis életet lopjatok nyomorúságos életetekkel, a ti helyzetek akkor jut sorra, mikor december, január rátok nyílja az ajtót. A fenyő rigó, a fekete rigó átkutatja a borókabokrokot és magjából lakmározik. A náderdők sürűjében csapatosan vonja meg magát a nádi sármány. Meleg is van a bohós nádkévek közt, meg eledelet is nyújt a nád és káka mag. Már költés után seregbe verődik a citromsármány — fenyőrigókkal, pinytőkkel, pacsirétekkel és úgy kszál egyes tájakon. Szigoru télen az éhségtől bűdözött a falvak udvaraira is ellátogat seregeseitől. Tarkább társaságot keres fel a fenyő pinyt mely északi Európából hideg télen hozzánk vetődve kenderikékek, sármányokkal mezei verebekkel, zoldikékek szövetkezik. Nagy hó, mely minden élelmet beföd, sokszor az egész karavánt az udvarra űzi. Az udvar közelébe űzi az éhség sokszor ezrével a csizt; csapatokban jár a stiglincz, az elegans és a cizene madár. A páros élet szereti télen is a nagy erdők elegans, büszke madara a holló. Csóka, vetési varju együtt vándorol. Néha közből áll a szarka is, de jobb szeret magafajájával élni. Télen kiterjedti birodalma határát; a havas föld kevés elegség adót ad. Szereti a jó társaságot a madarak színsze a szajkó. Ószel és télen több kóborol együtt, de kedvezesletlen. Nyáron a saját öröme is a legkülönfélébb mozdulatokat végzi ez a bohókás madár, de télen szük az asztal, szük a kedv is. A községek közelébe vonul télen az örgébics. Beáll a verebek kompániájába, velük együtt melegszik a napon, aztán hirtelen kiválaszt magának egyet, megkapja, megöli, tuskére húzza és megeszi.

A gabancsos veréb belehúza magát az érszekbe, kszálakba a hideg ellen, s onnan szálal át az aprómarhának erített asztalra, vagy ha oda nem lehet, a trágyadombra.

Két kis madár van, melyen okvetlen meg akad annak a zeme, ki a madáreltet szereti télen megfigyelni: a pipiske és az ökörszem. A taligautak porának kedves kis madara beleveszi magát a szántalpak nyomába, s ott szemezget az izetlen talpalékbán, míg az ökörszem ott ketyeg a vesszőkerítés sürűjében, vagy a farakás nyílásiban. Ernyedellen szorgalma, vigása sohasem hagyja el, pedig hányszor kell éhséget szenvednie szegénykén k. Eneke a téli hónapokban rendkívül benyomást tesz az emberi kedályra. Ez egész természet csendes, holt, a fák lombtalanok, a föld hó és jég alá van temetve, minden más madár hallgatag, elkecseregett, csak ő, a legkisebb dalol vígan.

Kinn a téres hőmezőkön ezernafűvek áthajló szátra alatt melegszik a togoly-csapat fáradtan, kimerülten, éhesen. Nem a hideg árt nekik, hanem a hó, mely elföd mindent. A halál elől menekül, ha a tanyák, szürk kszál közbe húzódik hol a szalma csomók között száraz, meleg tanyát lel, a szalmában, polyvában szemezséket. Hogyan megtörik ilyenkor a téres mezők nyári szabad madara!

Szenved, sanyarog, éhezik, kilöndök mint a többi szárnyas proletár, melyet az őszön nem csal el a hideg, fagy elől, a napsugár, melegség, páma hazájába, hanem ide köti a röhögő, akár gyepes, meleg, akár hóval fedett, fagyos; ide köti az erdőhöz, akár lombos, akár szuzmarávról behintett; a vízhez, akár cseregő, akár dermedt, jeges.

A dalos erdők s mezők barátai, ha a karácsonya hónapjában izzó kandalók mellett hallgatják a téli vihar zaját, sívítását, gondoljanak a szegény didergő, éhező szárnyas proletárookra

— *Az aczél toll* rendszeren angol találmánynak tartatik, ámde ez állítólag német eredetű, mert az acheni városi könyvtárban 1748. évből egy krónika van, melynek az acheni polgármesteri hivatal akkori irnoka a szerzője és a melyben ez az uri ember azt mondja, hogy sikertült neki egy aczél tollat készíteni, melylyel 20 rizs papirt tele lehet írni és az utolsó sor ép úgy van megírva, mint az első, de óvni kell a tollat a rozsdától és tisztán tartani a tintától.

— *Új vizóra.* Egy amerikai sajtóságos órát talált fel, melynek nincsen összetett kerékműve, sem hajtó-rugója vagy sulya, a nedvesség és a rázkodás épen semmi befolyással nincsen rája. Az óra már azért is csodálatos, mert nem kell felhuzni. Bergl Sándor szabadalmi irodájának értesülése szerint ezen óra lényegileg egy kis tokba zárt tuébinából áll, mely a vízvezetékekkel lesz összekötve. Víz csak kis mértékben használatik fel. Egészen közömbös dolog, hogy a víznyomás alacsony, vagy magas, valamint az is, hogy elegendő vagy kevés víz folyik a turbinához, mivel egy szellemesen szerkesztett önműködő szabályozó készülék a normális és valódi állautot fenntartja. Ha esetleg valamikor kevés víz van a vezetékekben, akkor megszűnik az óra vészjelzője és tudunkra adja ebbeli szükségét, természetesen a nélkül, hogy rögtön megállna. A vízhiány csak az óra késését idézi elő. Mindenesetre az újítás figyelemre méltó és kívánatos, hogy sok esetben a gyakorlatban is alkalmaztassék.

Megjelent »Jó Egység« naptára a magyar nép számára az országos közegészségi egyesület kiadásában az 1894-re. E rendkívül izléses népkalendárium változatos mulattató tartalmával és szép kiállításával máris meghódította a magyar népet és évről-évre több példányban terjed el és szoritja ki az egyéb kalendáriumokat. A legújabb harmadik évfolyamban is törül metszett eredeti cikkekkel kedveskednek legjobb íróink a [népnek kerüfve mindenütt a tudakosságát. »Örse néni meséje (Vilmától), »A jó atyafiak« Tóth Bélától), »A tanyák világában« (Sebők Zsigmondtól), »Egy gyerek, semmi gyerek« (Rákosi Viktortól) mindmegannyi elbeszélésbe burkolt jó tanács a népnek s az orvosok is, kik közül Csatory Lajost, Csapodi Istvánt, Rákosi Bélát, Szendeffy Aladárt, Szontagh Tamást említjük meg Könnyen érthető módon tanítják a népet az egészség megóvására. Különösen hasznos része a naptárnak »a munkások betegségeiről« szóló cikkek, melyben minden foglalkozásnak és mesterségnek meg vannak írva az egészségi szabályai még pedig betűrendbe szedve, hogy kiki megtalálja a magáét. Végül egy utmutató szegény betegek számára. Kik ismeret lenek Budapesten, a szokásos vásári mutató stb. S a komoly alaphangot sikerült élcek derítik föl szép rajzokkal ékítve. Izellőül egyet. — Itt az orvosság ebből adjon minden két órában feleségének. De el ne felejtse, hogy hívős helyen kell tartani, mert megromlik. — Igenis doktor ur, mond a paraszt, Azzal haza megy és levisi a pinczébe — a beteg aszonyt. A naplár ára 30 kr., de a 2—10 példányt rendel, az példányonként 27 krért, 11—50 példányig 25 krért, 50 példányon felül 22 krért kapja példányonként bérmentes küldéssel az egyesületől. Melegen ajánljuk a naptárt különösen néptanítóknak, jegyzőknek és mindenkinek, a ki a nép javát szíven viseli. A pénz előlegesen az országos közegészségi egyesület pénztárnokához, Budapesten, Esterházy utca 5. sz. alá küldendő.

CSARNOK.

Őszi dalok.

I.

Szürke felhő fent az égen —
Ősre hajlott az idő.
Szomorú az egész vidék:
Liget, erdő és mező.

A ligetben csendesség van,
Nem szólak a madarak —
Az erdőben a levelek
Megsárgulva — hullanak...

A mező is pusztá immár,
Ékeiktől megfosztva;
Nyugszik, pihen s új erőt gyűjt
A jövőre tavaszra.

II.

Hej nap úram! hova vészett?
Hogy oly ritkán látni kendet.
Ne legyen kend olyan fukar
Sugarával! — Ha jól akar.

III.

„Köd előttem, köd utánam“
Köd az egész vidéken...
Pislognak a pásztor tüzek
Mindenfelé a réten.

Hívős szellő kerekedik
Űzi-hajja a ködöt...
Néhány perc s ott lebeg már a
Legmagasabb hegy fölött.

Farkass Károly.

Három jáczint.

Piros jáczint égő szívem
Szerelemtől tüzel, lángol;
E szerelem heve alatt
Olvadok a boldogságtól.
Hő szívem, e piros jáczint,
Tied, lányka, neked adom;
Fogadd el, de viszonezd is,
Bűvösbájós szép angyalom!

Fehér jáczint tiszta lelkem
Szeplőtelen érzelmével;
Ártatlanság napja hinti
Sugarait ottan szejjel.
Szűz lelkem, e fehér jáczint,
Tied, lányka, neked adom;
Fogadd el, de viszonezd is,
Bűvösbájós, szép angyalom!

Kékli jáczint ércszerelmem,
Változatatlanságával;
Átalakul föld s ég, de az
Változáson nem megy által.
Íly szerelmem erejét, e
Kék jáczintot, neked adom;
Fogadd el, de viszonezd is,
Bűvösbájós, szép angyalom!

Várossy Mihály.

Ez aztán az élet!

(Szűreti kép.)

Beh élénk most a hegy!
Tarka nép jár rajta;
A nagy stírgés-forgás

Nyitászog mint a hangya.
Csak szorgalom gyűjt fel
Ma ifjút és vénét:
Mehalt most a restég...
Ez aztán az élet!

Szürkék a sok élce,
Foly a tréfa árja;
Kiapadhatatlan
A jó kedv forrása.
S a jó kedv özöne
Szív mélyéből ébred:
Meggzúnt most a bú s gond...
Ez aztán az élet!

Mosolyog a góhér,
Nevet a kadarka:
Telt kádából hallgatnak
A lelkesült dalra
Hangja mennybe hat fel
A dicős zenének;
Csak úgy perég a táncz...
Ez aztán az élet!

Sajtolgatik a bor
A vinczellérházban;
Csillog a hegy leve
A tüzes pohárban.
Pisztoly- s mozsárlövés
Rázza meg a léget;
S a röppentyű sziszszesen...
Ez aztán az élet!

Leszállt ma a hegyre
Az ég vidámsága:
Csupa öröm nézni
Most a derült tájra.
Bár örökké lepné
Ily üdv a vidéket;
S elmondhatnók váltig:
„Ez aztán az élet!“

Várossy Mihály

Szerk. üzenetek.

Ludbreg K. E. A legújabbán küldött sok szép közleményért fogadd hálás köszönetemet A muraközi nép élvezettel olvassa tárczáidat! Várunk! — B. B. Baja, Köszönet a szép tárczáért! Minél gyakrabban! A madarakon kívül az állatvilágból más prolektárok is telelnek nálunk. Ezek is hálás anyagot nyújtanak a feldolgozásra. — Perlak. V. T. Gratulálok a sikerhez és az igyekezethez! A tudósításokat várva várom. Tárczái legközelebb. Holnap találkozhatunk. — Hodosán. A küldött tudósításokat köszönöm! Szép, hogy mindenről értesít. — Zala-Tesskánd. F. K. A kiadóhivatalt megkerestem a 44 ik szám ügyében. — Sz.-Mária K. Köszönöm a küldeményt!

Mérsékeltáru fürdőjegyek

csáktornyai gőz és kádfürdőbe, kaphatók
Fischel F-féle könyvkereskedésben

Nyomdánk részére egy

tanonc

főlvétetik. 3-4 polg. vagy középiskolát
végzetek előnyben részesülnek.
Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITIJÓZSEF

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičeće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jozefta** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Gáspáricsev-spomanik.

Jesmo srećni na novo izkazati dare za on lépi cilj, koj nebude zamo Gáspáricseve domoljubljive zasluge dičil, nego bude svim Medjimurcem na diku i poštenje slušil.

Vu denešnjem izkazu darovnikah moći je videti pak imena vrédnih občinah i stanovnikah našeg lépog kraja, ime našeg ors. ailegeda i imena malih učenicah iz rođenog mesta Gáspáricsevog.

Nadalje darovali su:

1. G. Dr. Wlassits Gyula ors aileged 10 frt.

2. Bratja Boross iz Budapešta 1 frt

3. Na listu g. Schadel Istvana plebanaša iz Miksavára 2 frt, i to:

a) Jeden Medjimurec 1 frt,

b) Sch. Terezia 50 kr.

c) Zsnidár Mihály iz Dráva Csány 50 kr.

4. Dráva-Vásárhelyska notariušia 12 frt, i to.

a) Dráva-Vásárhely občina 5 frt.

b) Kornfeind Nándor 1 frt.

c) Zsnidár Jakab 50 kr.

d) Löwensohn Miksa 50 kr.

e) Csakathurner S, 50 kr.

f) Kohn Regina 50 kr.

g) Csakathurner Simon 20 kr.

h) Bertalanits János 10 kr.

i) N. N. 1 frt.

j) Sráy József 50 kr.

k) Egyed Antal 50 kr.

l) Csakathurner Ignác 50 kr.

m) Vresz Vincze 30 kr.

n) Glád Ferenc 50 kr.

o) Poszavetz Mihály 30 kr.

p) Novák Ferenc 10 kr.

5. Vizi-Szt.-Györgyska notariušia 8 frt 70 kr, i to:

a) V. hegykerület občina 2 frt.

b) Gyümölcshegy občina 1 frt.

c) Mihályfalva občina 1 frt

d) Gyümölcsfalva občina 1 frt.

e) Nyiresfalva občina 1 frt.

f) Plichta Béla 1 frt.

g) Horváth András 20 kr.

h) Salfarits András 20 kr.

i) Szerneck Antal 10 kr.

j) Poszedi Imre 10 kr.

k) Klobucsarits Jakab 10 kr.

l) Kollarits György stareši 10 kr,

m) F. J. d. 10 kr.

n) Pintarits Mihály 20 kr.

o) Feulin Antal 10 kr

p) Janosits József 10 kr.

r) Guttermann Márk 10 kr.

s) Bratko István 10 kr.

t) Kovacsics András 10 kr.

u) Petrinovits István 10 kr.

6. Mura-Siklošska notariušia 6 frt i to:

a) Mura Siklós občina 1 frt.

b) Bányavár občina 1 frt.

c) Mura-Szent-Kereszt občina 1 frt.

d) Felső-Királyfalva občina 1 frt

e) Kristóffalva občina 1 frt.

f) Kollarits Imre 1 frt.

7. Na listu Csizmadia Károlya učitelja vu Mura-Egyházú, 2 frt 12 kr, i to:

a) Csizmadia Károly 50 kr

b) Kutnyák Tamás 50 kr.

c) Kutnyák Kata 50 kr.

d) Bedeniczy Anna 32 kr.

e) Bedeniczy András 30 kr.

8. Kutnyák Tamás učenik IV-ga razreda i njegovi su-učeniki iz Mura-Egyházú 23 kr.

Svota denešnjeg izkaza: 42 frt 05 kr.

Vu 41. borju naših novin ošt. 8 ga izkazali smo 142 frt 15 kr

Denes izkazali smo 42 frt 05 kr

Sve skupa izebralo se je 184 frt 20 kr

Od ovih penez je vu preločkoj „Aló-Muraközi sparkassi“ 55 frt 90 kr, vu čakovečkoj „Muraközi sparkassi“ 128 frt 30 kr.

Kada bi se svim pôst darovnikom vu ime lépoga cilja na novo zahvalili, prosimo

Z A B A V A.

Zanimivo predavanje Aescula, božanskog patrona zdravlja, na oćigled današnje vike i krike proti Choleri, iliti Aesculap pred Jupitrom.

Svaki, koj nije tako daleko u školu hodil, da bi mythologiju poznal, ako hoće ovu pripovest razmeti slededeća: Polag starogrčkog bajoslovja (mythologia) bil je Olymp stan krivih bogov, nad kojimi je bil praeses Zeus Kronion, iliti Jupiter.

Od ove množin bogov, svaki je bi jaćemu patron. Aesculap je bil gazda nad zdravljem Ćlovećanskim. I danas se još po Apothekah Aesculap viditi more.

Nadalje. Polag mythologie se je duša svakoga, koj je ovde umrl, morala na drugom svietu Ćez tri potoke, najme Ćez Styx, Acheron i Kokytos u Ćunu prepeljati, dok je došla na odredjeno mjesto „Hades“ zvano. Pred vrati toga Hadesa je stražel strašen pes, imenom Kerberos (Cerberus). A brodar, koj je duše Ćez one tri potoke prevažal, zval se je „Charon“.

Ova anda si svaki, koj mythologiju nije Ćtel, nek zapameti i onda Će ovu pripovest razmeti.

Svakomu je poznato, kakva je razlika med petdesetimi lieti i danas. Ćielo Medjimurje ie imalo dva do tri vraditelja, a koliko ih ima danas? — A koliko ih bude za opet petdeset liet? — Doktoru samo svakim danom rastu na broju, — jedan ide Ćez drugoga. — jedan veli, da više zna nego on drugi, — ov je dapaće znašel sigurno vradetvo za sve betege, — (tak se Ćteje u kojem kolendaru) — on drugi u Berlinu, ima sigurno sredstvo svim baćciljam i mikrobom tak, da se od sad već nite umiralo nebude, jer baćcilli i mikrobi, oni zroki svih betegov, budu sad jednostavno najnoviĉ naćin poubijani, i Ćlovek ostane zdrav, makar je već bil jednom nogom u grobu.

To je i zrok, da komiĉije obhadjaju dvore i da odstranjaju ono, gde se takovi prokleti baćcilli rode, najme gnoj, a gde su se već porodili, tam škrepe opet s karbolom, za da pokrepaju tē nesrećni zroki kolere i ovak koleru iz sveta zbrišu. — Da su lani u onih miestih, gde je kolera, umrl, — Mikrobi bi poginuli, a puk bi ostal zdrav.

To su pri nas najbolje zprokali mikrobi, koji su zroki svih betegov i koje radi toga moderna mediciuska znanost kakti vragove

proganja. Zatim brodarna onih trih potokih drugoga svieta, Charon, koj dobiva uslied te znanosti premlao zasluzbe, jer duše nedohadjaju na drugi sviet, pošto je na ovom svietu sre zdravo i veselo — hvala najnoviĉoj medicinskoj znanosti.

„Charon“ anda i internacionalni „Mikrobi“, predali su anda svoje tužbe i molbe velikomu grmljavcu, Jupiteru u Olympu. Charon se u svojem pismu tuži, da se pri brodarenju Ćez Kokytos, Styx i Acheron niti pol toliko dušah neprevaža, kak negda. Da kako, da to zapijanje već datira od onda, odakd svake godine broj doktorov raste, koji radi konkurencije u veliku nevolju padaju, pak onda radi toga uvijek novi naćin vradetva iznajduju, samo da mogu sami sebe uzdržati; ali odakd se je znašlo, su svim betegom jedino mikrobi zrok, te se na nje vojuje sa milijon najnoviĉih iznašastjah; odakd se ljudi Ćuvati znaju od takovih malih kukcov z nametanjem špongije na nos i zube te suknenih podplato v Ćižme; odakd se dieca sa u Apotheki kupljenim prahom odhranjivaju, mjesto materinim, ili koje jake i mlade dojke mliekom; odakd je Kneipp jz Vörishofena znašel polevanje mrlzom vodom od naprove, odzad, odzgor, odzdol i tak ljudem posve vzal volju za umrieti, od onda je i smrti sva volja za živeti i za delati prešla. I to je zrok, da nekoj dan na brodu se niti jedan krajcar za prevažanje nedobi.

pošt. občinstvo Medjimurja, naj svoje dare za spomenik Gasparičev g. Margitai Jožefu kassiru odbora pripošleju.

S domoljubljivim pozdravom
odbor za Gasparičev spomenik.

Promaknuće u ces i kralj vojski.

Njegovo cesarsko i kraljevsko apoteotsko Veličanstvo blagoizvoljelo je premisljivo imenovati:

Njegovu ces. i kralj. visost, kapetana na linijskom brodu, nadvojvodu Karla Štefana, kontre-admiralom;

Njegovu ces. i kralj. visost, nadvojvodu Eugena, pukovnika husarske regimente br. 13, zapovjednika 9. pješ. brigade, general-majorom -- i

Njegovu ces. i kralj. visost, nadvojvodu Jožefa Augusta, lajtnanta u pješ. regimentu br. 72. oberlajtnantom u istoj regimentu.

Na dalje su s prvim novembrom tekućega ljeta imenovani:

Feldcajgmajström: podmaršal Emil David pl. Rhonfeld, namestnik dalmatinski i vojni komandant u Zadru.

Podmaršalom: general-major Karl vitez Gold, komandant 5. pješ. brigade.

Generalmajori: oberster: Castaldo Ferenc, honvédski brigadir u Innsbuku, Leopold du Fresne, komandant 5. kanonirske brigade; — Karl Kunert pl. Kunertfeld, komandant 11. kanonirske brigade; — Altan pl. Guggenberg, komandant 20. pješ. brigade; — Feliks grof Orsini Rosenberg, komandant 32. pješ. brigade; — Eduard Klepsch, krilni adjutant, vojni attaché u Petru gradu; — Albert grof Nostitz — Rienech, komandant 3. konj. brigade; — Antun Gartner, honvédski brigadir u Krakovu; — Jožef Siebert,

komandant 14. konj. brigade, — i Alois princ Eszterházy de Galantha, vojni attaché u Londonu.

Obersteri (pukovnici) med ostalimi podpukovnici: Gjuro Bechtel od 78. k. 52. pješ. regimenti; Rudolf Allesch od 7. k. 78. pješ. regimenti; Lovro Kesegic u 63. pješ. regimentu.

Podpukovnici (med ostalimi): majori: Štefan Mlinarić, zap. bosansko hercegovačkog pješ. batalijuna broj 8; Aron Dimić, pješ. regimente br. 61; Mavro Mayer, pješ. regim. br. 96; Lazar Jovanović, pješ. regim. br. 69; Vilim Nemačić, zap. bat. divizije br. 37.

Majori (med ostalimi): kapetani I. raz u pješ. regim.: Grozdanić Mila, od 79. pješ. regim.; Antun Turic, od 2. k. 64. pješ. regim.; Luka Starčević, od 62. k. 63. pješ. regimentu; Gjuro Krogic, u 72. pješ. regim.; Pavel Živanović, u 23. pješ. regim.; Karlo Fracikiewicz, od 81. k. 79. pješ. regim.; — Kapetani I. raz u kanonirstvu: Dane Vukvanović, kod kan. regim. br. 2 i Martin Rastić kod 6. kan. regim.; — u vojnom stanju: kapetan I. raz. Simo Uzelac, učitelj vo. ne više realke.

Na dalje su imenovani med ostalimi: (broj znamenuje regimentu):

Kapetani I. razreda u pješ. regim. kapetani II. raz: Mondić Knsta 79. Marković Juraj, prid. 3. bos. bat.; Martin Vrkljan 26. Tomo Puntšbart 53, Štefan Prelogović 12, Karlo Tsefarin 79, Miholoković Martin 16, Krema Rikard 78, Jožef Ott 96, Bily Ferencz 70, Verhovec Vladimir 22, Kuđenjak Andraš 16, Ivan Šeinović 67, Čutić 51;

Kapetanom II. raz. je postalo 7 oberlajtnantov.

Oberlajtnantov je postalo u pješ. regim. 25 lajtnantov.

Lajtnanti postali su: kadeti oficirski zamjenici u pješ. regim. 17, od ovih i jedan čakovčanec: Szij Ferencz.

Vu konjanictvu: Kapitani I. razreda rit kapetani II. razreda.

Za kapetane 2. razreda: jedan oberlajtnant.

Oberlajtnanti: postali su: Szij Šandor 5, iz Čakovca i drugi tri.

Lajtnantom: kadet čast. zamjenik: Kazimir vitez Trzcinski 12 ul. reg.

Njegvo ces. i kralj. ap. Veličanstvo blagoizvoljelo je previlostivo imenovati u c. i. kr. ratnoj mornarici:

Kontreadmiralom kapetana na linijskom brodu Ferencza Müller von Mayensea.

Kapetani na linijskom brodu imenovani su fregatski kapetani: Gustav vitez Brosch, Karlo Renvers i Karlo Šonta.

Medju ostalimi imenovani su na dalje: korvetnim kapetanom: Lajtnant I. razreda na linijskom brodu August barun Vuković; lajtnantom 2. razreda na liniji: pom. kad. I. razreda Vladoj Švoljuga i Antun barun Rodić

KAJ JE NOVOGA ?

Nadvojvodkinja Štefanija.

Nadvojvodkinja Štefanija dala je od svoje vjenčane oprave napraviti mešno opravu i prikazala ga farnoj cirkvi u Bozenu. Novo odelo stiglo je 19. oktobra s pismom vrhovnoga nadvornika, grof. Bellezarga, u Bozen. Pismo pisi, nek se molitvama zmišljavaju visoke gospe, koja je prikazala. Odelo je od teške bobe svile s bogstim vezivom (našivanjem) od srebra, a nakinčeno cimerom habsburškim i belgijskim.

Ratni minister pl. Krihamer.

Ratni minister pl. Krihamer položio je 26. oktobra ob deseti vuri pred poldan u Budimpešti prije javnih audijencija zakletvu

Isti Kerberos je otišao izpred Hudesu, dosta zuamenja, da tu već niti pes nemre zadržati.

„Iz ovih anda razvoja — ovak zaključuje Charon svoju molbu — „ako Ti o veliki grmljavec, nebi h tel, za podiči doastek stranijskih na drugi svijet (zpušiti iz lanc kugu i furije tabora moral bi pokorno podpisani ili za sniženje arende tih trih brodov, ili pak čisto razvezanje kontrakta prositi te zajedno povratak kaucije uz biljevanu quietantiu zahtievati.

Ovakovo bezsramno zahtevanje, moralo je naravski i istu dobroćudnost prvoga boga u Olympu v zlu volju spraviti. Budget za cijelo lieto je još ob novoj godini bil gotov, a sada eto napadaj na smrtni porez. (porcija) To se razmeva, da ovakov napadaj, bi mogel i istomu dobro vredjenomu gospodarstvu u Olympu novčano na koditi Jupiter, kakti sveznajući bog, akoprem je dobro poznal Charona i znal, da isti mnogo krat rad laže veudar kad je prečtel i drugu molbu, moral je dopustiti, da u Charonovoj pritužbi mora i nekaj istine biti.

Drugu pritužbu mu je predala deputacija internacionalnih „Mikrobah“, te je njoj bila podpuna tužba protiv liečnikom. — Tužba je glasila, kak su se liečnici podstupili njihovo mikrosko jedinstvo raztepi, dieleć je u razne fele baccillah, spiryllah i kokkah, zatim odumizimjnjć im jedno te isto pravo, razlikujuć

je kakti pathogene i nepathogene bacterie, a zadnje se u tužbi samo zapisalo protiv krvozedji liečnikah i moderne hygiene, kak i protiv raznovrstnomu novomu medicinskomu izraživanju. Svaki dan i svaku uru budu na, milijane siromaških mikrobah po liečnicih šnjihovom znanostju, pomorjeni. Tu se nepspz. niti namaloga mikrobeka, još pod ceckom, niti na staroga mikroba, sa u pštenju osiedelimi lasi.

„I ako ti o veliki gospodar nad oblaki“ — ovak zaključuje ova pritužba — „nebi nas siromake hotel protiv liečnikom obrambu vzeti, i stim naše pokolenje od ošte propasti občuvati, bili bi mi „Mikrobi“ prisiljeni „svi za jednoga — jedan za sve“ na jedan krat se zdići. Strike (štrajk) organizirati i našo dielo u proizvodjanju raznih, obustaviti

„Vidiš ti nje te male grintavce, kak se prevzetno ufaju groziti“! — zavikne Jupiter i posegne za nabitom „Aegis“ (odkud strele van pucaju) za da liečnikom mikrobom i novoj medicinskoj znanosti jedno malo zsgirmi, kak još nigdar nisu grmeti čuli, ali baš ju je njegova žena, počica Juno, dala no deklirati oprati i zribati pak je još mokra bila, a s mokrim instrumentom niti isti Jupiter nije bil moguć bliskati i grmeti.

Potlankam bi se malo bil vmiril, pošalje pomecin skoga referenta statistične centralne kancelarije po medicinskog tunčesosa

Aescalapa, za da ga ubaviesti o stanju i broju mrtvih od novoga lieta.

Aescalap vzeme obodve molbenice u ruke, prečteje jednu za drugom pazljivo i reče:

„Svemoguć Jupiter i zmožni Grmljavec! — Ja se presta em nad verovanjem ljudih čuditi, kad vidim, da sveznajući oberbog more brbranju jednoga Charona vieruvati“ a nemisli pri tom, da nije sve istina, kaj se od podzemnog svieta pripovieda. Nova medicinska znanost drži dođuše svakdanji lov na mikrobe ali zato ipak oni na cijelom svijetu nigde nisu sigurneši za svoje življenje, kak baš nutri u sredini corporis humani (človečanskog tiela); i zato, ako se i dan na dan nove protimbe i antiseptika iznajduju, ipak nijedna nije dobra; za mikroorganizme ubiti, bez da nebi zajedno i človečanskoga življenja luč spuhnul. A i drugač, mikrobi baš puno netrpe od krvozednosti liečnikah i nove medicinske znanosti, jer ako i vidimo, kak ovi zdravstveni organi sa svetilnicom uzpujenom karbolom, guojščicu i ostala javna miesta pošpricavaju, moramo onem prav dati, koji tu tvrde, da pri tom samo onebacterie poginu, koje nad tum proceduram od smeha popucaju.“

„Kaj se Kneippa dotiče, o veliki Jupiter! niti se nije vriedno spominati. Ko vieruje, bude zveličan, a čim više zveličenih tim ima Charon večki dohodok.“

(prisegu) vu ruke Njegvoga Veličanstva. Ministra vanjskih poslova zastupal je pri tom zajednički minister financijah pl. Kállay a prisegu je čital orsački tajnik Tarković.

Nadvojvoda Albrecht vu Berlinu.

Nadvojvoda Albrecht stigel je 24. oktobra o poldan vu Berlin, da se cesaru Vilimu osobno zahvali za svoje imenovanje prajzkim feldmaršalom. Na anahlskom banhofu dočekali su nadvojdu cesar Vilim, princ Heinrich i Friedrich Leopold, austro-magjarski poklisar Szögyény, ratni minister Bronsart, admirali Gultz i Hollman, šef glavnog štopa, general Schlieffer, zapovjednik garde general Winterfeldt i razni drugi odličnici. Nadvojvoda bil je opravljen vu prajzku opravu feldmaršala. Cesar i nadvojvoda srčeno su se zagrlili. S banhofa odpejli su se na potsdamski banhof, od kud su posebnim cugom krenuli vu Potsdam, kam su prispeli za jednu vuru. Nadvojvoda se je nastanil vu novoj palači, gde ga je pozdravila cesarica. Zatim je bil zajtrek, a na večer obed, komu je bilo nazočno više dostojanstvenikah, medju ostalemi kancelar grof Caprivi, austro magjarski poklisar Szögyény i poklisar vu Petrogradu general Werder. Vu čast nadvojvode bil je gala odel za sto osobah. Nadvojvoda odpejli se je onda vu Berlin, a drugi dan se je povrnul vu Beč.

Proračun varaša Beča za ljeto 189D.

Proračun grača Beča za ljeto 1894. izkazuje potrebu od 41.861.660 for. Za ovu potrebu ima samo 11.238.610 for. ili nekaj prčk 26 proc. lastovitoga pokrića. — 19.776.020 for. ili blizu 48 proc. ima se pokriti porezi i nametom, 3.713.560 for. blagajničkom zalihom, a 7.133.470 for. posudbom, sklopljenom vu svrhu proširenja vodovoda.

Pobėgla opatica.

„Budap. Hirlep“ javlja, da je iz kloštra sv. Vinka Pavlova vu Budimpešti 26. oktobra

„Kaj se pak velika broja liečnikah dotiče, i toga, da taj broj danomice raste te je liečnikah sve to više i više, za to se o veliki i zmožni bog ober bogov naj starati, niti nikaj briniti, jer oim više liečnikah ima na zemlji, tim više dušah prevaža svakim danom Charon i tim više zasluži. A broj liečnikah nek se slobodno množi koliko mu volja, po tom ne samo da Charon nikaj negubi iz prije navedenog zroka, nego dapače isti liečnici budu vzremenom sami umirali maxima cum diligentia od glada; i kak goder drevje do neba neraste, baš tak bude“ i za nekoje vrijeme broj liečnikah na zemlji sam od sebe manjši!

„Polag one sviedočbe, koju je Charnova obćina mu izdala, vidi se, da je Charon potmajen, šakum za vuhi i lakoven strarec, koj bi samo hotel vkaniti gde bi koga mogel samo da bi on više imal, pak tak bi sad zaradi ovih par forintov i tebe o veliki grmlja vec rad namazal“.

„Neverulji anda u njegovu pripovest, da polag današnjih liečnikov i njihove najnovije znanosti ljudi veći niti neumiraja, jer ljudi polag svih novih i najnovijih znanostih umiraju kak su i prije umirali, a to zato jer svaki, koj se je fročil, mora i umrieti. Već Aristoteles je rekel, da na ovoj zemlji more samo toliko ljudih živeti, za koliko je ta miesta, zraka i živeća, a sve, kaj je preko toga, mora umrieti. Polag naših štatističnih

pobėgla sestra Viora Vattay. Još vu jutro sprevaljala je s dvemi sestrami kloštersku decu k meši. Pod mešom rekla je, da joj nije dobro i da se mora odstraniti. Sprevo djena jednom devojčicom izišla je iz cirkve vun. Tu je devojčica videla, da sestra (opatica) Viora razgovarja s jednim gosponom, da mu je predala pismo i za tim otišla vu vulicu. Kad su se klošterske učenicke vraćale od meše, predal je ov gospon drgoj opatici pismo. Vu kloštru odprla je priorica pismo, koje joj najavljuje; da sestra Viora nije našla vu kloštru željenoga cilja, pak da se stoga vraća vu svet. Na večer donesel je jeden čovek vu klošter opravu sestru Vioru koju je ova pet ljet nosila.

Sestra Viora bila je izvanredno ljepa, ter je pred petimi ljetimi došla vu klošter kakti novakinja. Veli se, da su ju proti njezinoj volji poslali vu klošter. Kam je sestra Viora otišla i skim, to se nezna.

Balonom iz Beča do Šoprona.

Iz Čorne kod Šoprona telegrafirali su 25 oktobra: Včera po poldan ob 5 vuri opal je ovdj uz najpovoljnije vrijeme vu šumi balon aeronautičkog tečaja sa zapovjednikom i dijaki. Balon je pušćen vu zrak vu Beču istoga dneva ob 2 vure 20 minut po poldan vu jakom vetru. Zračna ga je staja odnesla preko centralnog grobja i Svandorfa nad litavsko goje i severni del nižiderskog jezera. Jezero je preletel vu visini od 1200 metrah, zatim se podigel na 1600 metrah visine i spustil se napokon na zemlju. Priđošli muži pomogli su skinuti balon s granah. Oficiri našli su vu bliznjem kloštru premonstratensah najbolšu podvorbu.

Kaj su vse trebali kod banketa pariške stampe vu čast Rusom?

Pariška štampa priredila je vu čast ruskim gostom ne Martovoj poljani vu izložbenoj sgradi 23. oktobra banket, komu je nazočno bilo 3660 osobah. Potrošile se je

izkazov ovde na Olympu, glede umrvših na zemlji, morem ti o veliki Jupiter po istini reći, da od onda, odkad je ta nova medicinska znanost počela, niti samo jedan jedin cati menje nije umrl, nego dok su stari vraćili. — Dapače i sam dobro snaš, da je broj mrtvih 1892. po Kristuševom narodjenju bil mnogo veći nego 1892. pred Kristuševim narodjenjem“.

„Oh ti moj bog, em nebudi nore, i nebrini se toliko za Charonove bedaštoće, jer liečnici su imali već mnogo systemov, pak i današniji njihov system bezsystemstva nećini nikakovu škodu Charanovoj brodarji.

„Ostavi anda o veliki Jupiter kugu i Furije tabora na lancu i na dalje, ter vodi sudbinu liečnikah tam, da budu više mogli nego hoteli i da ova poštena i dobra volja pri obćinstvu više priznanja najde i veću nagradu dobi nego do sad.“

Jupiter se na ov govori dobrostivno nasmije i zapove, da „Hebe“ donese iz nje gove pivnice jeden vrč iz onoga lagva, na kojem črni maček sedi, nazdravi ov na bolje stanje dosta mučenih ali slabo za svoj trud nagrađenih liečnikah, u koje ime i oberbog veliku punu kupicu izpije.

Jeli bu hasnelo, budemo videli.

Em. Kollay.

1200 litrov juhe, 40 lagvičev ruskih sardinah, 800 kilogramov filet de boeufa, 700 kokotov, 500 litrov ruske salate, 4000 porcijah sladoleda. 500 kilogramov grozdja, 2000 jabuk, 2000 hrušek, 4000 šalica kave 2000 flašah šampanjea, 500 litrah fine champagne, 12000 zemljih, 25 lagvičah vina, 4000 flašah mineralne vode i 1 lagev mustarde. Za priredjenje jelah upotrebilo se: 120 kilah putra, 80 kilah soli, 10 kilah prpra, 100 litrov ulja, pol lagva octa, 100 kilah cukora. Za stol je trebalo 12000 čačalah, 32000 tanjirav, 20000 kupicah, 400 zdelah. Dvorilo je 400 kelnerov, 150 oberkelnerov, 150 točarov, a vu kuhinji delalo je 100 podvornikov i 60 sokadžov. Na stolu je bila srebrnina vu vrednosti od 400000 franakah. Ostanjki banketa podeljebi su drugi den parižkim siromakom.

Vu Budimpešti 29. oktobra.

Proračunski odbor zastupnički hize razpravil je proračun za ljeto 1894. Včak vu proračunu rastanovljen je sa 141.000 forinta.

Aldov Monte Karla.

Iz Nice javljaju: Vu jednom hotelu vu Marseilleu strelil se je nemački trgovac putnik Fridrik Schmidt, koji je vu Monte Karlu izgubil na kartah vno go penez.

Nekaj za kratek čas.

Nekoj hoteći se mudrim pokazati, zapita jednoč professora bogoslovja (theologia) Ernesta, koja je razlika med vremenom i vekivečnostjum?

Ernest previdivši bedaka i da ga u svojoj bedaštoći hoće skušavati, odgovori:

„Je, znaju moj dragi, da bi si ja vrijeme hotel vzeti za to njim razložnačiti, tak bi k tomu bila jedna vekivečnost potrebna, dok bi oni to razmeli“.

E. K.

Odbile su dvē vure po polnoći. — Imbra, veren sluga gospodina s elkoga sudca, zaspal je pri mrzli peći čekajuč gospodina sudca Sudec, dojdjući dimo, vpamet je vzel spavajućega slugu, pak kaj se bude malo žnjim našalil, išel je tiho sam vu postelju, kaj nebi prebudil Imbru. — Nego Imbra se za nekoliko minut prebudil sam, pretegnul se, zazval, ter gledeć na vuru, rekel je na glas srdito: „Kaj, té stari potepuh još nedođe dimo!“

Birov (iz postelje): „Imbra, idi spat, stari potepah je već vu postelji.“

Složil:

G. F.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom londonskom društvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunararu), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veku ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenute društvu zplati onu svotu, na koju je bil ist osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let. njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći nivot ženskah i decah osigurati. Ovo društvu na svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m. mázsa. —	1 m. cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	6	25
Rozs	Hrž	5	25
Kukoricza	Kuruza stari	4	90
"	" uj	"	"
"	" novi	"	"
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab	Grah beli	5	10
Sárga	" zuti	4	20
Vegyes	" zmesan	4	10

VASUTI MENETREND

CSAKTORNYAN.

Indul	Napszaka	Or	Perc	Gyora- posta- és vegye-vonat
Kanizsa felé	Réggel	4	44	gyor. sv.
"	Délben	11	39	post. av.
"	Ejjel	10	07	"
Pragerhof felé	Réggel	6	22	"
"	Délután	4	15	"
"	Ejjel	1	17	gyor. sv.
Zágráb felé	Réggel	6	50	vegye. sv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Egerszeg felé	Réggel	5	05	"
"	Délután	4	30	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Réggel	6	14	post. av.
"	Délután	4	01	"
"	Ejjel	1	14	gyor. sv.
Pragerhof felől	Réggel	4	41	"
"	Délben	11	29	post. av.
"	Ejjel	9	55	"
Zágráb felől	Réggel	4	31	vegye. sv.
"	Déléltől	11	17	"
"	Délután	3	59	"
"	Este	9	30	"
Egerszeg felől	Déléltől	9	30	"
"	Este	9	40	"

NYILVÉTER*

Báli selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, kockázott mintázott, damaszott stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) postabér és vámmentesen szállít: Henneberg G. (cs. és kir. udvar szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések.

Minden ember részére fontos új találmány kétségtelenül az

általános folttisztító szappan
"a rózsával"

Használatban a világ legjobb és legolcsóbb folttisztító szere, s egy házban sem hiányozhat. E folttisztító szer előnye a többi hasonló gyártmány fölött, hogy még kocsikenőcsőt, kátrányt, olajfoltokat és izadmány foltokat — általában minden foltot — eltávolít anélkül, hogy az néhány nap múlva ismét látható volna, — olcsó ára is (20 kr. drbjá) bizonyára mindenkit arra fog indítani, hogy e szerrel ruháit, szőnyegeit, bútorszöveget stb. hosszú ideig tiszta és használható állapotban tartsa.

Kapható minden üsmertebb fűszer, rővidáru és vegyes kereskedésben. Csáktornya: Strahia Testvérek és Heinrich Miksa urak üzletében. Nagy-Kanizsán: Fesselhofer J. nél. Ismét eladók részére nagybani előrusításra — kellő jutalék mellett — VISNYA SÁNDOR által, PÉCS. 863 9-10

4205 tk 93.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy államkincstár végrehajthatónak, Guncz István végrehajtást szenvedő elleni 39 frt 7 kr. tőkeövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék — a csáktornyai kir. járásbírószág területén lévő a podtureni 151 tk. 197 hrsz. a. ing (tanból) Guncz Istvánt illető egy negyed részére 169 frt 25 kr., ugyanitt 558 hrsz. a. 171 frt, 596 hrsz. a. 138 frt, 633 hrsz. a. 69 frt, 1012 hrsz. a. 119 frt, 1435 hrsz. a. 95 frt, 1470 hrsz. a. 190 frt, 1876 hrsz. a. 129 frt, 198 hrsz. a. 23 frt becsárban, a legelő és erdő i letmény 150 frt becsárban végreh. törv. 156. §-a értelmében egészen az árverést ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1893. évi november hó 25. napján délutáni 3 órakor

a Bóttornya községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%.-át vagyis készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltásit kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság Csáktornya 1893. október hó 19 én. 907 1-1

5366. polg. szám 893.

Hirdetmény.

Zselczenyák Mátyás és érdektársai az alulirt királyi törvényszéknél a Lapátbegy

(lapátbegy) zalamegyei községben volt urbáreszeknek kiadott és a lapátbegyi lapátbegy 334. számú tkjvben A II 1-5 sorsrám alatt felvett közös legelő felosztási iránt az eljárás megindítását kérelmezvén a foltosítás megengedhetősége tárgyában a nyomozás teljesítése és szükség esetén az érdekeltek megszavaztatása végett batárnapul

1893. évi december hó 9. napjának d. e. 9 órája

a községházához kitézetett, mely helyre és határidőre mindazok, kik a közös legelőre nevezre jogosultak a törvényes következmények terhe alatt azon hozzáadással idézetnek, hogy az eljárás további folyamán személyen kívüli idézés vagy ítélet elzárása nélkül érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

M. kir. törvényszék.

Nagy Kanizsán, 1893. szeptember 28.

Gózon László Tóth jegyző. elnök.

3943 tk. 1893.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Muraközi takarékpénztár részvénytársaság” végrehajthatónak Koroncz Jánosné sz. Varga Teréz és Koroncz Teréz férj. Torkos Ferencné stef. necci lakosok elleni végrehajtási ügyében 305 frt hátralékos tőke, ennek 1892. június hó 12-ől járó 8 százalékos kamatai és 10 ft 35 krt költség behajtása céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. járásbírószág) területén fekvő, a stefanecci 59. sz. tkjvben A 173 hrzi sz. a. foglalt ingatlanból Koroncz Teréz nevén álló egynegyedik rész jutalék 214 frt 75 kr.: továbbá az u. o. 70 sz. tkjvben A 174/b hrzi sz. a. foglalt ingatlanokból u. ezt és Varga Terézt illető háromnegyed rész jutalék 237 frt, végül a stefanecci 156. sz. tkjvben A 175 1/3 hrzi sz. a. foglalt ingatlanból u. ezek nevében áll háromnegyedrész jutalék 255 frt becsárban

1893. évi november 24-ik napján d. e. 10 órakor

Stefanecc község házánál Zakál Henrik csáktornyai lakos felpeesi ügyvéd vagy helyette közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni. — Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%.-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek, a perlaki kir. járásbírószág tkknyvi osztályánál és Stefanecc község előljárásiójánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Perlakon, a kir. járásbírószág, mint tkvi hatóság 1893. évi augusztus hó 29. en. 904 1-1

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Eladó.

Két nagy

házőrző kutya

eladandó. Magánházakba és raktárhelyiségekhez igen ajánlható. Tulajdonos:

Wrabely Ferencz

803 2-2 Dráva-Magyaród (Ternovecz).

Eszenciákat

rum, cognac mindennemű szesz italok, asztali likőrök és különlegességek azonnali elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztított ecetet, szőlőlé és közönséges eceteket gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltemek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Arlapot bérmentve küldök.

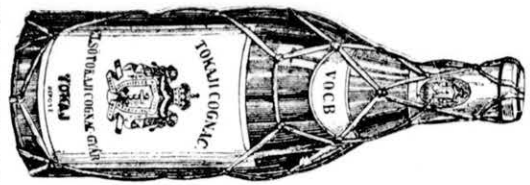
Pollák Károly Fülöp

Eszenciák - különlegességek gyára

878 7-30 PRÁG.

Megbízható ügynökök kerestek.

890 5-6
Első tokaji Cognac gyár.

Első tokaji Cognac gyár.

TOKAJI COGNAC.

Tiszta bor kivonat.
Minőség felülmúlhatatlan.
Csak akkor valódi ha Tokai város címerevel és bejegyzett dugaszszal van ellátva.
Főraktár:
Strahia testterekenél Csáktornyan.

Vendéglősök és birtokosok figyelmébe!

Készletünk tulbősége folytán

11 frt. 11 áruljuk
eredeti dalmát

fekete boraink

hektoliterjét a Körös—križevaci vasuti állomásra szállítva.

A bor valódságúér! és jó minőségeért szavalotunk.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve 872 9-12 küldetnek.

Breyer Sándor és fiai

bornagykereskedők

Körös—Križevac

Krčmarom i gospodarom vu pažnju!

Pokehdob imamo mnogo vina skupljeno,

po 11 frt. trzimo hektoliter
naravskog dalmatskog

črnog vina

i vu to cieniu na körös—križevaci kolodvor postavimo.

Za pravost i dobru kakvošu vina dobrostojimo.

Muštre gdo hoće, more zabadava dobiti,

Breyer Sándor i sini

veliki trgovci s vinom

vu Križevci.

Török sorsjegyek.

Főnyeremény 600.000 fre

Huzás december 1-én.

Bank és váltó-üzlet

3% os földhitel sorsjegyek.

II-ik kibocsátás.

Főnyeremény 50.000 frt.

Huzás november 6-án.

GRÜN WALD és SCHWARZ

VARAZSDON, BOLT UTCZA.

Magyar nyereség sorsjegyek

Főnyeremény 20.000 forint

Huzás november 15-én.

Egy egész sorsjegy 4 frt 50 kr.) és helyeg
" " " " 2 frt 25 kr.)

IGÉRVÉNYEK

minden huzáshoz.

Tőzsdei ügyletek

közvetítetnek.

1864-iki sorsjegyek

Főnyeremény 150.000 frt.

Huzás december 1-én.

Igervények: egész 4 és fél frt, egy fél 2 és fél frt és helyeg.

Vásárol és elad mindennemű érték-papírokat, u. m. sorsjegyeket, járadékokat, zálogleveket, részvények és kölesönöket ugyszintén arany és ezüst pénzeket.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbízást a legméltányosabban eszközölünk.

Kölesön értékpapírookra teljes árfolyamértékg.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre.

Sorsolási veszteségek ellen való biztosítás.

Kisorsolendő értékek nyilvántartása.